

Grønland leggur av álvara til brots við oljuleiting

OLJULEITING Sjeý altjóða oljufeløg finga hósðagin handað nýggj leitleyvi í Vesturgrønlandi. Hesi loyvini skulu vera grundarlagið undir at gera Grønland til eina oljutjóð um ikki so mong ár.

Jan Müller

Nuuk: Hetta er ein spennandi tíð við stórum avbjóðingum fyri Grønland. Altjóða íleggjarar og vinnufyrirtekur standa í biðirøð fyri at sleppa at kanna, hvat goymir seg í grønlandsku fjøllunum og nú eisini í undirgrundini til havs í Vesturgrønlandi. Hetta er tað ein kann kalla byrjanin til eitt vinnuævintýr av teimum heilt stóru. Politikararnir tosa um tað, vinnulívsfólk tosa um tað. Tað fer ikki dagur, at miðlarnir ikki skriva og siga frá stóra áhuganum hjá útlandskum fyrirkum at koma til Grønlands at virka. Og eisini fólkið á gøtuni hevur hetta á munni.

Hóast høvuðsvinnan her í Grønlandi leingi hevur verið tað havið gevur, so bendir nógv á, at tað verður náms- og kolvetnisvinnan, sum fer at gerast høvuðsinntøkukeldan hjá grønlandinum í framtíðini, tó at blokkurin úr Danmark framvegis telur nógv í samlaða búskapinum.

Ríkt

Grønland er ómetaliga ríkt uppá alskyns mineralir, og tað eru hesi, sum útlandsku fyrirkurnar ein fyri og onnur eftir, úr Kanada, USA, Svøríki, Australia og Bretlandi vilja finna og framleiða. Her er m.a. talan um jarn, gull og enntá diamantar. Her finnast mineralir, sum hátækniligi heimurin hungar eftir at brúka í framleiðsluni av nýggjari tækni. Tosað verður eisini um at byggja eitt stórt aluminiumsverk, sum tó skal viðgera innflutt ráevni, fyri bara at taka nakað úr rúgvuni. Ongantið áður eru latin so nógv loyvi til útlandskar fyrirkur, sum

Ein errin og fegin Jørn Skov Nielsen, stjóri í grønlandsku ráevnisfyriritingini, nú sjeý stór altjóða oljufeløg eru farin inn í leitingina eftir kolvetnum í Baffinvíkini

Mynd Jan Müller

vilja brúka orku til at finna ráevnini og útvinna tey.

Enn er alt hetta í síni byrjan. Kanningar verða gjørdar og útrokningar verða gjørdar. Íløgur skulu gerast í milliardaklassanum. Onkrar verkætlanir hava verið í gongd í nøkur ár og skulu nú endurskoðast. Í flogfarinum til Nuuk kanst tú lesa í grønlandsku blaðnum AG Grønlandsposten, at tørvur er at fáa útlandska arbeiðsmegi til Grønlands, um ein nýggj og umfatandi námsvinna skal gerast veruleiki. Ein av yvirskriftunum er, at 5000 kinesiskir arbeiðsmenn skulu koma til Grønlands at arbeiða. Enn stendur einki um føroyska arbeiðsorku, men hvør veit, føroysk ar-

beiðsmegi er kend fyri at vera so mobil og fleksibul, at tað upprennur helst tann dagur eisini, tá føroyskir arbeiðsmenn og handverkjarar gerast partur av grønlandsku námsvinnumenn-ingini. Tað vil tíðin so vísa.

Kolvetni

Tað mest ítøkiliga í lýtuni í sambandi við at gera stórar iløgur í ráevni í Grønlandi er leitingin eftir kolvetnum, olju og gassi í grønlandsku undirgrundini. Tað var miðskeiðis í 70-unum, at fleiri øki vórðu tillutað oljufeløgum út fyri Diskovíkina og boraðir vórðu fimm brunnar. Allir vórðu teir turir. Tað skuldu ganga nógv ár til Statoil í ár 2000 boraði enn ein brunn í Vesturgrønlandi. Heldur ikki hann gav nakað úrslit. Nú skjótt 10 ár seinni hevur skotska felagið Cairn Energy átkið sær at bora ein røð av brunnnum. Tríggir eru boraðir í ár og hava teir avdúkað, at tað finst ein virkin kolvetnisstípan í undirgrundini. Nú er so bert eftir at gera rakstrarverdug fund. Cairn fer at bora fleiri brunnar aftrat komandi árin, móguliga einar sjeý til tíggju brunnar.

Men ikki nokk við tí. Hós-

ðagin lat grønlandsku ráevnifyrisitingin sjeý altjóða oljufeløgum, teirra millum fleiri av heimsins størstu oljufeløgum, nýggj loyvi at leita eftir olju og gassi í Vesturgrønlandi. Ein kann tí væl siga, at hesin dagurin, 2. desember kann gerast ein merkisdagur, eitt vegamót í grønlandskari vinnusøgu. Tí hvør veit - við hesum loyvum, sum helst fara at hava við sær nógv nýggjar brunnar - kann skjótt setast á eina spildurnýggja vinnu í Grønlandi. Men helst liggur tað nógv ár frammi í tíðini.

Sjeý feløg

Feløgin, sum hósðagin finga handað loyvini á einum hátíðarhaldi á Hans Egede hotelli í Nuuk, eru Cairn, Shell, Statoil, Dong, ConocoPhillips, Maersk, Gas De France og so grønlandsku almenna oljufelagið Nunaoil, sum er borið felag í øllum loyvum. Hetta merkir, at felagið eigur í mesta lagi 12,5% lut í øllum loyvum, men skal ikki gjalda nakað til leiting og kanningar, áðrenn kolvetni verða funnin. Men tann dag eitt oljufelt skal útbyggjast, tá luttekur Nunaoil á jøvnum føti í útreiðslunum saman við hinum feløgnum í loyv-inum.

Vert er at bíta merki í, at her hava vit føroyingar valt eina aðra leið - í hvussu er fyríbils. Vit hava valt tað almenna oljufelagið frá. Helst verður hetta eitt av kjak-evnunum í Føroyum í framtíðini. Spurningurin er, um vit her hava nakað at læra av grønlandinum.

Ov stutt

Áhugavert er eisini at síggja, at fleiri av feløgnum, sum eru við í leitingini í Føroyum eisini hava fingið loyvi í Grønlandi, her m.a. Statoil og Dong. Tað kundi verið enn eitt felag, men tað var ov stutt í royndunum at fáa loyvi í Grønlandi. Talan er um føroyska felagið Faroe Petroleum, sum hevði lagt stóra orku í at fáa eitt av loyvunum í Grønlandi. Men sum skilst var kappingin millum feløgin at fáa ávísar teigar so stórt, at nøkur vórðu við sviðiðsoð, teirra millum føroyska felagið. Eisini vórðu krøvini sera stór bæði figgarliga, tækniliga og umhvørvisliga.

Tað vóru tó eisini føroysk andlit til staðar við handanina av loyvunum. Tað var stjórin í Statoil Føroyar, Rúni M. Hansen, sum eisini stendur á odda fyri leiting hjá Statoil í norðurhøvum

og í Norðurafrika. Hann er júst komin til Nuuk úr Egyptalandi og var við til at taka ímóti loyvi saman við umboðum fyri Shell og Gas De France.

Enn ein føroyingur, sum tó ikki var til staðar í Nuuk, nevniliga landsstýrismaðurin í oljumálum, Johan Dahl heldur nýggju útbjóðingina vera so mikið áhugaverda, at hann hevur sent grønlandsku starvsbróðurinum eina heilsan við ynski um góða eydnu. Johan Dahl hevur í sama viðfangi rætt hondina út til grønlandingar um at fáa samstarv í lag millum Føroyar og Grønland, tá tað um oljuleiting og veiting av tænastrum og vørum til hesa vinnu ræður.

Stjórin í grønlandsku ráevnisfyriritingini, Jørn Skov Nielsen sigur við Sosialin, at Grønland hevur stórar vónir til eina framtíðar kolvetnisvinnu. Hann heldur eisini, at føroyingar og grønlandingar eiga at víðka um samstarvið á hesum økinum.

(Samrøða við hann og aðrar grønlandingar koma í Sosialin í desember og januar mánað)

jan@socialurin.fo

2. desember 2010 kann gerast ein merkisdagur, eitt vegamót í grønlandskari vinnusøgu, sum dagurin tá grundarlagið varð lagt til at gera Grønland til eina oljutjóð